

Les tribulacions de la lletra municipal

El servei de publicacions de l'Ajuntament de València ha passat per impulsos de força progressistes i per retrocessos de forma i contingut gairebé demencials. Avui, s'especialitza en edicions acurades i específiques estructurades en col·leccions desiguals.

Un dels últims llibres publicats per l'Ajuntament de València té per títol *El Atlas zoológico, el megaterio y las técnicas de pesca valencianas*. Es tracta d'un exquisit volum que reuneix en una mateixa obra les diferents aportacions que el gravador i naturalista valencià Juan Bautista Bru de Ramón va oferir al món de la ciència al llarg de l'últim terç del segle XVIII. Tot i que està recopilat pel prestigiós investigador José M. López Piñero, la forma del llibre ha suscitat reticències de diversos membres de la política i el món universitari.

Una trajectòria irregular. Vicent Soler, regidor socialista, és una de les veus que s'ha fet sentir en aquest sentit. Haver barrejat els treballs de Bru de Ramón sobre el megaterio (un mamífer del pliocè de l'ordre dels edentats) amb les seues ponderacions sobre l'atles universal de la zoologia i les distintes formes de pesca dels valencians, és, segons Soler, un intent grinyolant: "Crec que s'ha primat la recerca d'un embolcall d'impacte sobre una exposició adequada dels continguts. I això es fa extensible a tota la resta de publicacions del consistori, que se seleccionen arbitràriament."

La resposta és en mans del president de la Diputació, el popular Manuel Tarancón, i també delegat municipal de l'àrea de publicacions: "l'encarregat del projecte, en aquest cas López Piñero, és qui té l'autonomia per conformar el llibre que ens presenta i que nos-

altres autoritzem. A més, en aquest cas, es buscava l'estudi de la figura d'un personatge, per això s'ha fet una amalgama de les seues obres". Tarancón, amb un pressupost de 65 milions, ha unificat des de fa uns mesos una central de publicacions que fins ara havia estat diversificada entre distintes delegacions, tot i que encara algunes regidories com la de Festes no deixen de publicar pel

El delegat de publicacions, Manuel Tarancón, ha unificat una central de publicacions que ha estat sempre dispersa.

seu compte —majoritàriament llibres sobre la Mare de Déu i la celebració del Corpus.

El president de la Diputació ha fet seua un herència que va inaugurar l'actual diputat socialista Vicent Garcés l'any 1979, quan el PSOE va tastar el domini valencià de la ciutat per primera vegada amb l'alcalde Martínez Castellano. Garcés s'encarregava d'una delegació anomenada "relacions ciutadanes", i va iniciar una sèrie de publicacions, en principi, "de tall divulgatiu, com ara el Butlletí

d'Informació Municipal". Era l'època en què es volia forjar la València de la Mediterrània, una mena de ciutat totèmica per a la modernitat.

Acostumaven a fer-se edicions bilingües en català i castellà, i s'engegaren col·leccions sobre arqueologia i cinema, també es publicaren les Normes del 32 amb un pròleg de Joan Fuster i els catàlegs de l'antiga sala d'exposicions municipals. Amb el següent alcalde socialista, Ricard Pérez Casado, Garcés passà a controlar l'àrea de Cultura, que fa la major part de publicacions. El regidor estudiava la idea de fer una ràdio i una televisió locals, projectes que, com gairebé tots els imaginats en aquell temps, han quedat en no-res. D'aquell moment en destaquen les publicacions referides a la segona república.

El successor de Garcés en el departament de Cultura va ser Roberto Cantos, en el govern de l'alcalde socialista Clementina Ródenas. A partir del 87, Cantos manté més o menys les publicacions engegades per Garcés, encara que no hi ha cap avanç. És el primer pas cap a la situació actual, en què, reconeix Garcés, "l'activitat pública que poden generar les publicacions no-significa més que el 10% d'aquella etapa". Encara que Cantos apunta que feien sempre edicions bilingües, la realitat és que els llibres que encara es poden comprar d'aquests dies són en castellà. Es pot dir, doncs, que llavors s'establiren unes bases que serviren de trampolí per a la polí-

Lamina núm. XXVI
MUELA DE MOLINO

Orbis marinus.
Francés: Lune, ou rond de mer, ou mole.
Orthogoriscus, sive Luna Piscis. Rondeletius, 424.
Tetraodon Mola. *Linnaei Systema Naturae*, Editio decimo tertia, pág. 412.

Es pez cubierto de una piel desigual y áspera al tacto; tiene cuatro aletas guarnecidas de la misma piel; la boca muy pequeña; los agujeros de los oídos tienen en su fondo cuatro agallas grandes y una más pequeña. Se observa en la parte anterior de la mandíbula superior un hueso coartante en forma de semicírculo, al que corresponde otro hueso de la mandíbula inferior, y éstos hacen las veces de dientes. La entrada de la garganta está guarnecida de púas largas, agudas, curvas y muy duras.

Redi lo ha descrito en la Colecc. de las Academ., tomo 4, parte extranj., pág. 527. Su carne es blanca, nerviosa y gordá. Véase Bomar, tomo 3, pág. 639, edic. de 1768.

Se saca de este pescado un aceite bueno para velones, lámparas, etc., bien que es de mal olor. Pasa por muy resolutivo mezclado con harina y aplicado sobre los tumores.

Se llama orthogoriscus porque su especie es grande y porque cuando lo cogen gruñe (según se dice) lo mismo que los cerdos.

tica editorial del PP. En realitat, el consistori, a més de fer-se càrrec de publicacions d'estricta utilitat pública i dels premis literaris Ciutat de València, sufraga obres de limitada comercialitat, perquè busca la qualitat i camps poc investigats però d'alt interès cultural. Cal recordar per altra banda que el 1988, any encara de govern socialista, totes les forces polítiques municipals –incloent-hi el PSOE i EUPV– donen el vist-i-plau a l'edició amb diners municipals de l'anuari de la Junta Central Fallera, en el valencià secessionista de l'Academia de Cultura Valenciana, tot i les crítiques contra aquest organisme que amb el posterior govern del PP-UV sortirien de la gola dels sectors d'esquerra.

El caos de la coalició. El 1991, Rita Barberá arriba al poder amb el suport d'UV i les publicacions són un dels més clars reflexos del remolí intern que viu el govern

municipal. Manuel Tarancón ja estava a càrrec de les publicacions, però el tinent alcalde, Vicent González Lizondo, es dedicava a donar eixida a llibres de l'ultrablaver Grup d'Acció Valencianista (GAV) i de la Real Academia de Cultura Valenciana (RACV). Lizondo eludeix traure a concurs entre diverses impremtes –com és de llei– la publicació d'aquestes obres, i les ofereix a empreses properes als seus interessos. Recentment, el Consell Valencià de Cultura ha dedicat dos llibres a dos fermes suports de la reacció lingüística: la RACV o Lo Rat Penat, tot i que després l'organització ha condemnat l'obra dedicada a Lo Rat Penat pels seus atacs contra la Generalitat valenciana de l'era socialista.

El primer govern municipal de Barberá va tenir com a delegada d'Educació i Acció Cultural Maria Dolores García Broch –llavors membre d'UV–. Ella va cobrir pel

seu compte amb diners públics la revista de Joventut Valencianista, transvasant també 38 milions de pessetes a la RACV. Entre molts dels desficacis que García Broch va protagonitzar en destaca l'obligatorietat de les escoles d'adults dependents de l'Ajuntament de

Dalt, text i il·lustració de l'obra 'El Atlas zoológico, el megaterio i las técnicas de pesca valencianas', on l'investigador José M. López Pinero estudia la figura del naturalista valencià Juan Bautista Bru. Baix, portada del llibre *Tratado de la Real Senera*, autèntic tractat del blaverisme editat a l'època de Dolores García Broch on s'insulta l'ex-president de la Generalitat, Joan Lerma.

Des de l'adveniment del PP, el consistori valencià acostuma a publicar moltes edicions de caràcter religiós. Hi destaquen les dedicades a la Mare de Déu i a sant Vicent Ferrer.

no-
drir-se de llibres de text en valencià secessionista, situació que es manté fins ara.

Aleshores, a principis dels 90, es va establir *de facto* un duel entre Manuel Tarancón i García Broch, que es va resoldre publicant cadascun allò que li pareixia convenient. Així, la regidora d'Educació va ordenar fer una guia turística de València, en què segons Roberto Cantos "estava vinculat l'actual director de Canal 9 Jesús Sánchez Carrascosa", en rigorós valencià antinormatiu i castellà. També va fer publicar el *Tratado de la Real Senera*, de Ricardo García Moya, una obra que es pretenia històrica però que en realitat era un passa-

temps de ciència-ficció sobre la gloriosa diferència entre les banderes catalana i valenciana.

Per sort per a Tarancón, el PP ja no necessita al consistori els regionalistes, i ell supervisa directament el servei de publicacions. En opinió de tothom, ha dignificat la sèrie de publicacions, malgrat que tendeix cap al conservadurisme i una gran especialització. El delegat de publicacions trau a concurs projectes de publicació, al mateix temps que rep propostes. Bastants investigadors s'han acostat als concursos de Tarancón, i també alguns zigzaguejants escriptors com Carles Recio o Lluís Fornés, i col·leccions com la Serrano Morales i la 9 d'Octubre, juntament amb la Lluís Vives. Però gairebé sempre en castellà, cal tenir en compte que l'Ajuntament no posa cap requisit en aquest punt. No obstant això, als passadissos municipals es comenta el creixement de l'efusió religiosa dins del servei de publicacions. Efectivament, una de les sèries de més valor és la dedicada a sant Vicent Ferrer. També destaca *La mano del Santo*, del cirurgià plàstic G. Dogo dedicada a sant Vicent Màrtir. L'autor intenta aclarir ací —amb finalitat mèdica i mística— el probable temps de supervivència de sant Vicent a la tortura del foc a què va ser sotmès l'any 304. El llibre, potser per la seua ògna particularitat, no s'ha inclòs en cap col·lecció.

Joan M. Oleaque

Borja Papa

Joan F. Mira

Amb *Borja Papa* Mira ha creat una combinació de literatura i de "gran història" que segurament no té precedents en les lletres catalanes.

340 pàgs. 3.250 ptes.

Editorial 3 i 4
"Narratives 3 i 4", núm. 51

Diccionari de la rima Volums I i II

Francesc Ferrer Pastor

Autèntic diccionari de tots els mots de la llengua d'ús literari, que hi figuren definits en les seues diverses accepcions i amb la corresponent traducció castellana, tot i concedint-ne la deguda prioritat a la més acostada semànticament al lexema originari.

Denes 10 Editorial

Esclafamuntanyes

Enric Valor

Una de les rondalles més emblemàtiques d'Enric Valor, acuradament il·lustrada per Francesc Santana, desenvolupa el símbol de l'heroi clàssic.

56 pàgs. 4.500 ptes.

Editorial Tàndem